

AT-DOC PRESENTEERT EEN COPRODUCTIE MET ZADIG PRODUCTIONS & LOUISE PRODUCTIONS

BURNING OUT

ZIEKENHUIS
ONDER STOOM

EEN FILM VAN
JÉRÔME LE MAIRE

REGIE & CAMERA **JÉRÔME LE MAIRE** GESCHREVEN DOOR **JÉRÔME LE MAIRE & PASCAL CHABOT** GELUID **JÉRÔME LE MAIRE, MARIANNE ROUSSY, ROMAIN CADILHAC** BEELDMONTAGE **MATYAS VERESS** GELUIDSMONTAGE **JEAN-LUC FICHEFET** SOUND DESIGN **JULIE BRENTA** MIX **DENIS SÉCHAUD**
PRODUCENTEN **ARNAULD DE BATTICE & ISABELLE TRUC** COPRODUCENTEN **FÉLICIE ROBLIN & ELISA GARBAR**

GEÏNSPIREERD OP EEN BOEK VAN PASCAL CHABOT « GLOBAL BURN-OUT »
© ÉDITIONS PRESSES UNIVERSITAIRES DE FRANCE

EEN FILMPRODUCTIE VAN AT DOC, ZADIG PRODUCTIONS EN LOUISE PRODUCTIONS. EEN COPRODUCTIE MET RTBF, ARTE FRANCE, RTS RADIO TÉLÉVISION SUISSE, SRG SSR, MAGELLAN FILMS, MET STEUN VAN CENTRE DU CINÉMA DE LA FÉDÉRATION WALLONIE-BRUXELLES EN HET CNC. MET MEDEWERKING VAN CINEFOROM EN STEUN VAN DE LOTERIE ROMANDE. IN SAMENWERKING MET HET DÉPARTEMENT CINÉMA / CINÉMA DU RÉEL DE LA HEAD - GENEVE, EN STEUN VAN DE TAX SHELTER VAN DE BELGISCHE FEDERALE OVERHEID. MET STEUN VAN HET CREATIVE EUROPE PROGRAMME, MEDIA PROGRAMMA VAN DE EUROPESE UNIE, DOK INCUBATOR WORKSHOP 2016, EN PITCHING DU RÉEL OP FESTIVAL INTERNATIONAL DU CINÉMA DE NYON.

PERSDOSSIER

SYNOPSIS

Gedurende twee jaar heeft de Belgische regisseur **Jérôme le Maire** de leden van de chirurgische eenheid in een van de grootste ziekenhuizen van Parijs gevolgd. Dit ultraperformante operatiekwartier werkt in een strakke flux: 14 zalen op een rij die als doel hebben elk acht tot tien interventies per dag te kunnen uitvoeren.

De organisatie van het werk, hoewel extreem gesofisticeerd, is ziekteverwekkend geworden. Het medische en paramedische personeel zwicht. Chronische stress, burn-out, en psychosociale risico's verzieken het ziekenhuis. Chirurgen, anesthesisten, verplegers en verzorgende helpers, maar ook kaderleden, beheerders en directeurs worden meegenomen in een dolle koers die zonder einde lijkt.

Zich bewust van het probleem, heeft de administratie een audit van de organisatie van het werk aangevraagd om te trachten de smeulende brand tegen te gaan.

« BURNING OUT » is een duik tot de essentie van arbeid en zijn excessen, wanneer het er oververhit is en er brand dreigt. De film wil dat hedendaagse branden begrijpen, de troebele spiegel van onze samenleving, die deze tot in haar ziekenhuizen aantast.

PRESENTATIE VAN DE FILM DOOR DE REGISSEUR

Al mijn films komen voort uit mijn passie voor de observatie van de mens en de manier waarop deze zich organiseert om samen te kunnen leven.

« BURNING OUT » is een film over een ziekte van de samenleving die jammer genoeg zeer gekend is: de burn-out.

.....
«Er was lijden in dit
ziekenhuis en het spreken
wou zich bevrijden.»
.....

Op een dag ging ik naar een conferentie over het syndroom van de burn out in het prestigieuze hospitaal Saint-Louis in Parijs. Het viel me op dat de conferentie niet gehouden werd voor de getroffen patiënten, maar wel voor de verzorgers. Ik heb deze conferentie aangevoeld als een S.O.S., een roep om hulp. Er was lijden in dit ziekenhuis en er was de nood om erover te kunnen spreken.

Toen ik me presenteerde als regisseur met de intentie om hier een film over te maken, zag ik een glimp van hoop in de ogen van sommige personeelsleden. Was het mogelijk om te spreken over dit kwaad dat het systeem had besmet? Kon men communiceren over het lijden veroorzaakt door deze situatie? Was het mogelijk om de sluier van deze problematiek te lichten?

De directie van het ziekenhuis heeft lang getwijfeld voor ze me de toestemming gaven om te filmen. Uiteindelijk heeft ze aanvaard.

.....
« Ik was aanwezig toen de
ziekte zich bekend maakte
en ik kon in real time de
mechanismen observeren
die haar uitlokten.»
.....

Ik had dus een unieke toegang tot de problematiek van burn-out en van de psychosociale risico's. Ik was aanwezig op het moment dat deze problemen zich voordeden en vooral, ik kon in real time de mechanismen observeren die hen uitlokten.

Na elke voorstelling van mijn film, ontmoet ik mensen die me zeggen dat precies hetzelfde zich voordoet in het bedrijf waar zij werken, dat ze dezelfde moeilijkheden kennen in hun eigen leven. Jammer genoeg lijkt het er sterk op dat de situatie in dit Franse ziekenhuis eerder de norm is dan de uitzondering. Onze moderne wereld is bezig de ziekenhuizen om te vormen tot bedrijven en de patiënten tot producten. Efficiëntie, productiviteit en prestatie zijn overal de mantra van de managers geworden.

INTENTIE VAN DE REGISSEUR

HET ONDERWERP

Onze samenleving heeft een groot probleem: de mensen worden ziek tijdens het werken. En dit fenomeen neemt onder onze ogen grote proporties aan. Inderdaad, vandaag worden alle lagen van de samenleving getroffen. Of het nu kaderleden zijn, beheerders, directeurs, lesgevers, artsen, studenten, ouders,... burn-out is overal en neemt vandaag de allure aan van een epidemie.

De druk van directies en investeerders om de rentabiliteit te behouden door de vermindering en de reorganisatie van het personeel, alsook de eisen voor steeds meer prestaties resulteert in een maatschappelijke context waar de psychosociale risico's met hun stoet aan manifestaties stevig in opmars zijn: stress, ontmenselijking, gebrek aan erkenning, verlies aan verbondenheid en zingeving, om uiteindelijk uit te komen bij de afgrond.

In die context wordt het ziekenhuis een spiegel van onze samenleving waarin mannen en vrouwen elkaar kruisen die, door de kracht van hun roeping en hun liefde voor hun vak, weerstand bieden en zich uitputten om de zin van hun werk en hun menselijkheid te bewaren.

Andere activiteitssectoren blijven niet gespaard: industriële ondernemingen, banken, publieke diensten en niet-gouvernementele organisaties zijn eveneens betrokken.

Door herstructureringen, vermindering van effectieven productiviteitsverhoging komen de werknemers geïsoleerd te staan aan de rand van de afgrond, op zoek naar zin en antwoorden.

HET ONTSTAAN VAN DE FILM

Aan de basis van het filmproject ligt het boek « Global burn-out » van Pascal Chabot. De thesis van dit filosofisch essay is dat de burn-out een ziektebeeld van onze maatschappij is en een troebele spiegel van onze samenleving.

Om in deze problematiek te duiken, heb ik lange voorbereidingen getroffen. Ik heb me volledig ondergedompeld in de wereld van de burn-out. Ik heb natuurlijk heel wat personen ontmoet die zelf getroffen werden door een burn-out; ik heb psychiaters gevolgd, coaches, maar ook Dokter Patrick Mesters en zijn team van het European Institute for Intervention and Research on Burn Out, die beschouwd worden als pioniers op het gebied van preventie en opsporing van burn-out in bedrijven. Ik heb ook managementslessen gevolgd in befaamde scholen voor handelsingenieurs, en colleges over beroepsziektes gelinkt aan de arbeidsorganisatie in psychologische en medische faculteiten.

Een belangrijke ontmoeting was deze met Marie-Christine Becq. Marie-Christine is anesthesiste. Het is zij die op een dag Pascal Chabot heeft gecontacteerd om hem te vragen om over zijn boek te komen praten op haar dienst, in het ziekenhuis Saint-Louis. Pascal aanvaardt en laat me uitnodigen. Ik woonde deze conferentie bij en voelde tot mijn ontstelling aan hoe 'hot' het onderwerp was bij het publiek! Afgaand op mijn intuïtie, ben ik daarna teruggekeerd naar Marie-Christine, ditmaal op haar werk.

Na meerdere maanden doorgebracht te hebben in de operatiekwartieren drong de beslissing zich op om de hele film op te nemen in het operatiekwartier van het ziekenhuis Saint-Louis.

Het operatiekwartier is als een microsamenleving, met zijn complexiteit, zijn kasten, en zijn systeem van arbeidsorganisatie dat op zo'n manier uitgewerkt is dat het een magnifieke metafoor is voor de hedendaagse samenleving en de problematiek die wij willen aansnijden.

DE DRAAIPERIODE

Sinds het begin van dit project, zag ik deze film als 'direct cinema'. Ik wenste geen interviews, noch een gesofisticeerde mise-en-scène. Ik wilde ook geen mensen die me voor de camera hun voorbije ervaring vertelden, maar ik wilde de evolutie van het fenomeen in het heden volgen. Ik heb dus gekozen voor een camera op schouder, mobiel, midden in de actie, altijd dicht bij de personages. Wij bevinden ons in een film die spreekt over het menselijk wezen dat gedehumaniseerd wordt door het systeem. Ik wilde dit doen voelen in beeld. Het intieme filmen.

Ik heb vrij vroeg besloten om de film alleen te draaien. Enerzijds om zeer pragmatische (budgetaire) redenen, want ik wilde twee tot drie dagen per week filmen gedurende een vrij lange periode. Lang genoeg in ieder geval om een evolutie te zien in de situatie.

Ik wilde ook zo weinig mogelijk plaats innemen op plekken waar het delicaat is om te draaien (de operatiezalen).

Maar tenslotte en vooral wilde ik integraal deel kunnen uitmaken van de ploeg van het operatiekwartier, en de intimiteit van de relatie behouden die ik tot stand had gebracht en die ik had met de verschillende personages van het verhaal.

Het laatste deel van de film toont een zekere hoop. Het kan weliswaar illusoir lijken om te denken een ziekenhuis te kunnen redden met een simpele schoendoos, maar ik heb mijn aandacht en mijn camera gefocust op deze benadering waarin het personeel van het ziekenhuis zich uitdrukt, omdat zij de overgang tot actie symboliseert. Het is het moment waarop de personages terug investeren in hun werkplek en zich die opnieuw toe-

eigenen, het moment waarop zij terug contact krijgen met elkaar. Want de burn-out is voor alles een ziekte van de band tussen mensen, laten we dat niet vergeten, en het meest krachtige antgif zijn nieuwe banden, democratischer en respectvoller.

BELANGRIJKSTE PERSONAGES

MARIE-CHRISTINE BECQ

Marie-Christine is dokter anesthesiste in het ziekenhuis Saint-Louis. Het is zij die op een dag, toen ze terugkwam van een afmattende dienst verliet, het boek "Global Burn Out" kocht in een boekhandel. Nadat ze het had gelezen nodigde ze de auteur, Pascal Chabot, uit om te komen spreken op haar dienst.

In het nieuwe jargon rond het lijden op het werk, heeft Marie-Christine de typische rol van de "toxic handler". Deze term omschrijft personen waarvan de specifieke karakteristieken zich onthullen tijdens het opkomen van crisissen in bedrijven: zij nemen het op zich om anderen te helpen bij hun lijden. De "toxic handlers"

redden hun bedrijf door daden van empathie maar betalen daar helaas vaak een zware prijs voor.

Voor mij als regisseur, had Marie-Christine de perfecte kwaliteiten van een sleutelpersonage in dit verhaal. Het is de uitgesproken wens van Marie-Christine om "de dingen te veranderen," zoals zijn bij herhaling zegt! Als werknemster in het operatiekwartier heeft zij perfect weet van de heersende problemen, en a fortiori weet zij als anesthesiste maar al te goed dat haar beroepsgroep specifiek getroffen wordt door socioprofessionele risico's.

Inderdaad, anesthesisten lijden aan een gebrek aan erkenning en dankbaarheid. Of het nu is van hun collega's (met name van de chirurgen die het gebrek aan anesthesisten zien als een limiterende factor voor het openen van de operatiezaal), of door hun patiënten (die de anesthesie vaak beschouwen als een klein medisch gebeuren in tegenstelling tot de chirurg die hen gaat genezen of verzorgen).

Bovendien verliezen anesthesisten de zin van hun werk in de nieuwe organisatie waar ze niet meer systematisch de patiënten consulteren die ze in slaap brengen, noch hen volgen na hun ontwaken. En ten slotte ervaren de anesthesisten, net als alle andere dokters, een waardenconflict omdat ze continu gebonden zijn aan het volgen van het ritme van de machine die cijfers moet halen, terwijl ze als missie hebben om te verzorgen. Dit alles gekruid met enkele contradictorische bevelen vanwege het gebrek aan leidinggevend, voeg hier nog enkele organisatorische problemen aan toe, en men bekommt het perfecte recept voor een stevige portie psychosociale risico's!

Voor Marie-Christine was het uitgesloten te blijven zonder te reageren. Ze zit in alle comités, raden of cellen. Ze rent, ze debatteert, ze stormt, verdedigt en klaagt aan. Ze verbaast, dynamiseert, amuseert, enerveert en ontstelt. Inderdaad, in haar onophoudende strijd, riskeert zij om pluimen te verliezen. Maar heeft zij de keuze? Het lijkt sterker dan haarzelf. De roeping van de "toxic handler" ontdekt zij in zichzelf, en zij is de eerste die er door verrast wordt.

PROFESSOR SARFATI

Emile Sarfati is de chef van de dienst van algemene en digestieve chirurgie in het ziekenhuis Saint-Louis. In dit ziekenhuis zijn de chirurgen van deze specialiteit kleurrijke personages. Het zijn een beetje de relschoppers van het kwartier, de stoeren. Het gaat om een stresserende chirurgie. In deze specialiteit zijn chirurgen quasi uitsluitend in het operatiekwartier actief.

Emile Sarfati is de totem van deze dienst. Hij werkt al dertig jaar in Saint-Louis. Hij is er helemaal thuis. Hij heeft vanzelfsprekend de tijd goed gekend, niet zo lang geleden, waarin elke dienst zijn eigen operatiezalen beheerde, met eigen materiaal, eigen verpleegsters en eigen anesthesisten.

Vandaag is dat niet meer zo.

De operatiekwartieren zijn vermengd. De zalen zijn niet meer gewijd aan één specialiteit, de verplegers en de anesthesisten moeten polyvalent zijn en worden willekeurig toegewezen aan de ene of de andere zaal in functie van de behoeften. Mijnheer Sarfati is diep aangedaan door deze situatie. Hij treurt om de tijd waarin de dienst functioneerde als een familie. De samenhang van de groep, en de teamgeest zijn voor hem fundamentele parameters van de organisatie van het werk.

Als universiteitsprofessor betreurt hij het om de kameraadschap te zien verdwijnen met de "industrialisatie" van het ziekenhuis. Meer nog, hij is diep bedroefd om de verandering in de mentaliteit van jonge chirurgen die vandaag een specialisatie kiezen op basis van de geboden vrijheden (ze kiezen meer voor disciplines waarbij de interventies te programmeren zijn), en ook in functie van het salaris!

PATIËNTEN VERDIENEN GEZONDE ÉN GELUKKIGE ARTSEN

Toenemende werkdruk, operatiekamers die overbezet zijn en chirurgen die meer en meer 'productie moeten draaien'. Het is het thema van de Franse documentaire Burning Out, die in het najaar in Vlaanderen uitkomt.

Twee jaar lang volgde de Belgische regisseur Jérôme Le Maire een team Franse artsen in de operatiekamers van een Parijs ziekenhuis. Het management voert enorme druk uit op de artsen om zo snel en efficiënt mogelijk te werken.

Bij veel artsen gaat daardoor alle plezier in het werk verloren. Sommigen raken gefrustreerd, krijgen een kort lontje, terwijl anderen juist onverschillig worden tegenover patiënten, met alle gevolgen van dien.

Deze "overspannen" situatie in een Parijs ziekenhuis is in die zin een spiegel die ons wordt voorgehouden, waarin het onhoudbare zichtbaar wordt. Artsen willen hun talenten en competenties ontwikkelen, maar worden hierin voortdurend gehinderd door beuzelarijen, administratieve taken en veel "regulitis".

Kunnen we, als dokter, zijn wie we willen zijn?, is de vraag die Doctors4Doctors voorlegt.

Want wat brandt er dan precies juist op bij burn-out?

Misschien is het wel de arbeidsvreugde én de tijd, die er niet meer is.

Niet voor onszelf, niet voor patiënten én niet voor elkaar.

Toch, om bevlogen te kunnen blijven in onze job als arts, dien je je eerst verbonden te voelen. Zowel met je ziekenhuis, je team als met je patiënten.

Ten tweede dien je voldoende autonomie toegewezen te krijgen om te doen en te laten wat nodig en juist is.

Ten derde, dien je een adequate en veilige omgeving te creëren om je competenties te ontwikkelen.

Het zijn deze drie voorwaarden die in de documentaire onder druk komen te staan, zodat "dokters zoals je ooit gedroomd had" wel heel erg moeilijk aan het worden is.

Dit zullen veel artsen en andere hulpverleners evenzeer in Vlaanderen herkennen.

Dr. Andy De Witte, voorzitter
Dr. Eric Boydens, afgevaardigd bestuurder
Doctors4Doctors vzw

Doctors4Doctors & Arts in Nood

Een arts in problemen voelt zich vaak erg eenzaam. Als een arts ziek wordt, staat er niet onmiddellijk een vervanger klaar. Hij of zij heeft snel het gevoel patiënten in de steek te laten. Financieel is er geen optimaal vangnet, waardoor de arts in nood vaak te lang blijft doorgaan. En dan is er nog de angst voor het stigma: een dokter die zichzelf niet kan helpen of collega's om hulp moet vragen, kan dat wel een goede arts zijn? Doctors4Doctors en Arts in Nood werken elk vanuit hun missie samen aan deze problematiek. Daarom nemen deze organisaties het meter- en peterschap van deze film op zich om via "Burning Out" hun boodschap te helpen verspreiden.

www.doctors4doctors.be
www.artsinnood.be

DE AUTEURS

Na de studies journalistiek aan de Université Libre de Bruxelles en regie aan het Institut des Arts de Diffusion, heeft Jérôme le Maire meerdere fictie kortfilms gerealiseerd:

MEILLEURS France (1994 – geregisseerd samen met Vincent Lannoo) ;

SALUTATIONS DISTINGUÉES (1995) en een docusoap **LE BELGE ETE** (2001 – 6x26').

In 2002 regisseert hij een documentaire langspeelfilm getiteld **VOLTER NE M'INTERESSE PAS** en in 2003 **UN JOUR UNE VIE**.

Vervolgens gaat Jérôme samen met zijn familie twee en een half jaar lang wonen in een geïsoleerd palmbos in het zuiden van Marokko. Hij keert er in 2006 terug met zijn documentaire langspeelfilm **OU EST L'AMOUR DANS LA PALMERAIE ?**, die geselecteerd werd voor een groot aantal internationale festivals zoals Visions du Réel (Nyon), RIDM (Montreal); Parnü Film Festival (Estland); Festival des quatre Ecrans (Frankrijk)... Deze film werd ook genomineerd voor de Europese Film Awards Prijs ARTE.

In 2012 bracht Jérôme **LE THÉ OU L'ELECTRICITÉ** uit, een documentaire langspeelfilm die een dertigtal prijzen won waaronder: la Magritte du meilleur documentaire ; de Prijs van de SCAM; de Grote Prijs en de Publieksprijs op FIDADOC (Agadir – Marokko); de Speciale Juryprijs op PRIMED (F); FIFOG d'OR op het Festival Intl du Film Oriental de Genève (Zwitserland); de Grote Prijs op DOKUFEST (Kosovo)... Deze film is ook genomineerd geweest voor de European Film Awards.

In 2013 regisseerde Jérôme de fictie langspeler **LE GRAND'TOUR**. Deze film won l'Amphore

**JÉRÔME
LE MAIRE**
FILMMAKER

d'Or op het Festival du Film Grolandais en werd geselecteerd op prestigieuze festivals zoals het Film Festival van Rotterdam (NL), het Festival van Cannes (F), Festival du Nouveau Cinéma (Montréal), Festival de Belfort (France)...

- 1994 **Meilleurs France** - 8' fictie
- 1995 **Salutations Distinguées** - 12' fictie
- 2001 **Le Belge Été** - 8 x 26' docu-soap
- 2002 **Volter ne m'intéresse pas**
52' documentaire
- 2003 **Un jour une Vie** - 63' documentaire
- 2007 **Où est l'Amour dans la palmeraie ?**
52' & 85' documentaire
- 2012 **Le Thé ou l'Électricité**
93' documentaire
- 2013 **Le Grand'Tour** - 105' fictie
- 2017 **Burning out** - Ziekenhuis onder stoom

PASCAL CHABOT CO-AUTEUR

Pascal Chabot is filosoof en geeft les aan de Ihecs (Brussel). Hij publiceerde bij Presse Universitaire de France: Après le progrès (2008), Les sept stades de la philosophie (2011), Global Burn Out (2013), L'âge des transitions (2015) en ChatBot le robot (2016). Met regisseur François Lagarde heeft hij meegeschreven aan de film Simondon u désert (2012).

Het boek Global Burn Out is vertaald in het Italiaans, het Koreaans en het Engels (uitgeverij Bloomsbury).

CREDITS

Regie & Camera **JÉRÔME LE MAIRE**
Geschreven door **JÉRÔME LE MAIRE** en **PASCAL CHABOT**
Geluid **JÉRÔME LE MAIRE, MARIANNE ROUSSY,**
ROMAIN CADILHAC
Beeldmontage **MATYAS VERESS**
Geluidsmontage **JEAN-LUC FICHEFET**
Sound design **JULIE BRENTA**
Mix **DENIS SÉCHAUD**
Productie **AT DOC, ZADIG PRODUCTION & LOUISE FILMS**
Producenten **ARNAULD DE BATTICE & ISABELLE TRUC**
Coproducenten **FÉLICIE ROBLIN & ELISA GARBAR**

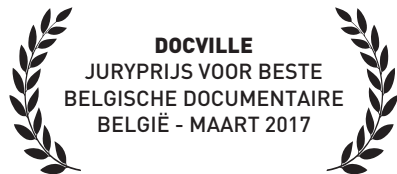
Een filmproductie van **AT Doc, Zadig Productions** en **Louise Productions**.
Een coproductie met **RTBF, ARTE France, RTS Radio Télévision Suisse, SRG SSR, Magellan Films**, met steun van **Centre du Cinéma de la Fédération Wallonie-Bruxelles** en het **CNC**. Met medewerking van **Cineforum** en steun van **Loterie Romande**. In samenwerking met **Département Cinéma / Cinéma du Réel de la HEAD – Genève**, met steun van **Tax Shelter** van de **Belgische Federale Overheid**. Met steun van **Creative Europe Programme, Media Programma** van de **Europese Unie**, **Dok Incubator Workshop 2016** en **Pitching du Réel** in **Nyon**.

TECHNISCHE FICHE

DUUR 86' & 52'
FORMAAT DCP, HD, Bluray, DVD
GELUID 5.1 & stereo
ORIGINELE TAAL Frans
ONDERTITELS Nederlands

FESTIVALS

CONTACT

DISTRIBUTIE IN VLAANDEREN EN NEDERLAND

ASSOCIATE DIRECTORS
BRAM CROLS & MARK DAEMS
Helmstraat 139A
2140 Antwerpen
Tel. +32 3 236 66 63
info@adirector.be www.adirector.eu

PERS

BURIE & BURIE
SARAH LAUWERS
Maleizenstraat 84
3020 Herent
Tel. +32 4 981 010 01
sarah@burieburie.be

PRODUCTIE

AT Doc
Brabantse Prinsenlaan 35
1170 Brussel
Tel. +32 2 / 663 50 90
Fax +32 2 / 673 69 55
info@at-doc.com www.at-doc.com

RELEASE IN VLAANDEREN

12 september 2017
via DocPoppies
www.docpoppies.be

